

Børnene i „Hjemmet for Vanføre“ morer sig ofte med under Blindebukkelegen at paatage sig en Halten eller Krumryggethed, som de ikke selv lider af, for ikke at blive genkendte af Blindebukken, under de efterlignede Tilskuers hjertelige Latter.

Viser ikke disse Eksempler, at Vanføreheden hos disse Børn har mistet sin værste Brod, og gives ikke derved de gamle Æventyr Ret?

De har sikkert haft noget at udrette mod den Skyhed og Blødagtighed i Folkenaturen, som gav sig Udslag i Mundheldet: „Tal ikke om det, saa har det ingen Magt.“

Muligvis er der flere Omraader end det ovenfor nævnte, hvor det kunde være gavnligt overfor Børn at nævne Tingene ved deres rette Navn („Storken!“) og at vænne dem til at se et Onde lige i Ansigtet; thi i Virkeligheden er der vist intet, der virker mere nedtrykkende eller pirrende paa Børn end Følelsen af, at der er noget, der skal skjules eller forties.

Th. C. H.

Tanker i Anledning af Kniplingsudstillingen. *)

„Nød lærer nogen Kvinde at spinde.“ Men Mennesket er ikke skabt til at nøjes med det nødvendigtste. Saasnart Manden har sin Fjende saa langt fra Livet, at han ikke behøver at smedde det Sværd om Natten, hvormed han næste Dag skal værges sin Arne, sætter han sig til at pryde det efter bedste Evne. Saasnart Kvinden har dækket sig og sine mod Kulden, sætter hun sig til at pynte paa Festdragten og Stadsestuen. Saaledes er det gaaet lige siden man „bandt den første Hose“.

Fra bemeldte Hose og til de Skatte, som Frk. Sofie Holten har Æren af at have udstillet i København, er et stort Spring, og en lang Udvikling ligger inellem.

Det skal ikke være Maalet for disse Linier at søge i nogen Maade at gøre Rede for, hvad der fandtes af Mesterværker paa denne Udstilling. Kun fra et Lægstandpunkt siger jeg, at det var en sand Nydelse at se disse fine Arbejder, gjorde med let Haand, med dannet Øje, med ædel Smag, med Kærlighed til Opgaven — ja — uden det kunde jeg ikke tænke mig de nævnte Egenskaber parrede med den Taalmodighed, som maa til for at frembringe saadanne Mesterværker.

Jeg er vis paa, at mange af dette Blads Læsere rynker svært paa Næsen ad mig og siger: „Misbrugt Kvindeskraft“ og maaske mere nedsættende Udtryk, især hvis de kun har deres Kendskab til Kniplingsudstillingen paa anden Haand og særlig holder sig til Tallenes svimlende Højde ved Vurderingen. Kære Læser! Alt kan jo misbruges. Vorherre har skabt Naturen vidunderlig smuk, han har ogsaa skabt

i Mennesket Drifter og Evner til at frembringe ædel Skønhed; Udviklingen viser det til Trods for de mange Udskjelser, som klæber ved. Alt kan misbruges, men vi vil ikke derfor nægte os den Nydelse det er at se fin Kunst og glæde os over Snillet til at frembringe den.

Frk. Sofie Holten har bebudet, at hendes Arbejde paa Knipekunstens Omraade skal stile hen imod en Oplevelse af denne Kunstindustri i Danmark. Naar nogen skal kunne magte denne vanskelige Opgave, tror jeg det maa være hende, der har vist sig i Besiddelse af en sjælden Energi og Udholdenhed i Forbindelse med den Smag og Kunstforstand, som skal være Sjælen i al Kunstflid overhovedet.

En stor Vanskelighed vil sikkert straks melde sig. Vil Knipearbejdet kunne betales med en passende Løn? Hvad enten man vil lægge Vægten paa de finere eller de mere enkle Mønstre, saa maa Priserne sikkert forholdsvis forhøjes adskilligt mod, hvad hidtil har været Arbejdslønnen i Tønderegnen f. Eks.

Bortset fra den Knipeindustri, der skulde udvide den ikke alt for omfangsrige Kreds af Leveveje for Kvinder, kan Knipekunsten egne sig til Morskabsarbejde (Rekreation).

Jeg ser de gode gamle Kvindesagskvinder rynke paa Næsen ad Tanken, og jeg fristes til at bruge en Lignelse for at imødegaa de nævnte Indvendinger.

Som en Dampmaskine udsættes for at sprænges, naar fuld Kraft sættes paa, uden at man afleder den overflødige Damp, saaledes tager Mennesket let Skade; det har vi set i Dampens Aarhundrede, og Faren bliver næppe ringere i Elektricitetens Tidsalder.

Man ser Hjerteklappernes Sikkerhedsventiler og Nervernes Telegrafapparater slaa Klik for Mænd og Kvinder, der har villet nægte sig en regelmæssig Hvilesyssel, en Afleder for Aandskraftens overdrevne Slid.

Et ædelt Haandarbejde til Forskønnelse af Livet for os selv og vore Venner hører til det gavnlige Afløb fra Kraftoverskuddet; hertil egner Knipling sig, og naar det tages paa rette Maade, kan det medvirke til Udviklingen, holde Fingrene behændige, Tanken ligevægtig, Skønhedssansen vaagen.

Men dette skal, vel at mærke, være „blot til Lyst“. Fagarbejdet som skal være Levevej, maa stille sig andre Opgaver end den, Dillettanterne kan naa, og disse maa paa ingen Maade konkurrere med Fagarbejderne. Her er atter en af Vanskelighederne ved at sætte Knipearbejdet i System.

Jeg takker Frk. Holten for hendes Udstilling, som efterlader et overordentlig tiltalende Indtryk, ikke alene paa Grund af de Skatte, den indeholdt, men tillige, og ikke mindst, paa Grund af det Helhedsindtryk, som den gennemførte Smag i Opstilling og Ordning frembragte.

God Lykke med Knipekolen, hvis den kan svare til de Ønsker, jeg har antydnet. Hvis ikke maa den vistnok hellere opgives.

K.

Ellen Fries.

Fra Stockholm er kommet Efterretning om, at den bekendte historiske Forfatterinde, Doktorphilosophia Ellen Fries, er afgaaet ved Døden i en Alder af 45 Aar. Hun var ved sit hele Liv en fremragende Banebryderske for Kvindens Frigørelse — hun var en af de første kvindelige Studenter i Sverrig, den første Kvinde, der promoveredes til Doktor phil., ligesom hun er den, der har drevet selvstændige videnskabelige Forskninger videst. Hun var en ædel, stort anlagt Karakter, hvis hele Fremtræden viste, at „den sande Kvindelighed“ kun kan vinde ved, at Kvindens Kræfter frigøres.

I Danmark turde af hendes Arbejder „Mærkværdiga kvinnor“ være mest bekendt.

Snapsen.

Det kunde maaske interessere Læsere at høre, at det er Snapsen, det vil da sige Kampen mod Snapsen og imod Værtshusbevillinger, som i Ny-Zeeland har ført Kvindesagen frem til Sejrr. Det var Totalafholdenhedsmændene, hele den brogede Blanding af kirkelige Sekter og Mænd med Hjerte for Kvindernes berettigede Krav, der førte Sagen frem — men, som Ibsen siger, „der stod Kvinder bag“, og det, saa det kunde forslaa noget.

Om Ny-Zeeland er dog det mest demokratiske Land i Verden.

Og nu hos os? Skulde man virkelig tro, at der kunde findes en eneste Kvinde, der ikke med Glæde saa en Del af Skattebyrden flyttet fra Livets første Fornødenheder over paa Snapsen, naar det skete saaledes, at hele Familiens Skattebyrde derved blev lettet. Snapsen kan kun laane Energi og Kræfter, som Naturen kort derefter ubønhørlig fordrer tilbagebetalt; at drikke en Snaps, sagde en gammel Underofficer, en Gang i mine unge Dage, er det samme som at — at overhælde sine Klæder med varmt Vand for at varme sig.

Skulde det nu være muligt, at Snapsen skulde kunne bringe de danske Kvinder til at vaagne og fordrer deres Ret. Foreløbig vel næppe. Totalafholdenhedsmændene er ikke stærke nok til at sætte Sagen igennem, Drikkeriet til Overmaal er ikke vældigt nok til at tvinge Præsterne til at blive Totalafholdenhedsmænd og derigennem Venner af Kvindesagen.

Her pimpe saa jævnt, man bliver sløv, men i Almindelighed ikke rasende, naar blot Konen er saa klog at tie. Men Drankergalskab er ikke en ualmindelig Sygdom. Et Tegn paa, at Arbejderkvinderne er vaagne, kan vi iøvrigt se i deres Resolution paa Mødet om Fabrikloven, idet de gav den deres Tilslutning: „med den Forudsætning, at en Beskyttelse for alle Arbejdere snarest maa kunne ventes gennemført, da Kvinderne efter den foreliggende Lovs § 5 vil blive afskaarne fra adskillige Haandværk.“ Men hvor er de Mænd, som vil drage

Omsorg for, at denne Forudsætning bliver virkeliggjort, saa at Kvinderne atter bliver stillede paa lige Fod med Mændene, — dersom det da ikke skulde vise sig, at denne § er dødfødt?

Man har sagt, at vi alle uden rigtig selv at ane det er Socialister, — nogle elskværdige, andre mindre elskværdige — det ligger i Luften og i vor personlige Karakter — men forholder dette sig rigtigt, og vil Staten efterhaanden gribe dybere og dybere ind i vort personlige Liv og vor personlige Frihed — saa gælder det visse om, at Kvinderne faar et Ord med i Lavet, førend Jernene bliver kolde.

Viggo.

Hr. Peter Nansen og de unge Kvindetyper.

Et post festum.

Idet jeg gaar ud fra, at sent er ikke altid for silde, tillader jeg mig at fremkomme med nogle faa Bemærkninger om de unge Kvindetyper i Hr. Peter Nansens Bøger. Da „Breve fra Rusåret“ og „Julies Dagbog“ i sin Tid udkom, fremkaldte de Beundring hos mange, paa Grund af det snukke Sprog, og — Væmmelse hos andre. I „Politiken“ hævdedes Forfatteren naturligvis til Skyerne, og efter „Maria“ kulminerede det.

For kort Tid siden — den 28. Februar — læste man saa i „Politiken“ Hr. Peter Nansens Protest mod Pastor Schack, der i sit Foredrag, efter hans Mening, indirekte havde angrebet hans Dyd og saaret hans Blufærdighedsfølelse(!). Paaberaabende sig sine „kristeligt og kirkeligt ivrige Venner“ Indignation, pegede han overlegent paa nogle Citater af „Breve fra Rusåret“, og trak sig saa tilbage med en god Samvittighed, — som en forfulgt Uskyldighed! Men har den store Digter og Kvindekender ikke selv gjort sig skyldig i fejlagtige Fremstillinger, naar han, som i „Julies Dagbog“, „Breve fra Rusåret“, „Maria“ o. s. v. („Guds Fred“ vil jeg slet ikke tale om, da den er lauter Affektation) — fremstiller de unge Piger som levende Nutidsbilleder, Typer paa unge Københavnerdamer — vel at mærke fra de gode Kredse — med et godt Hjem i Ryggen, med en fin Natur — (den ene er „en hvid Hind“, den anden en bly Mimose) — men med Tanker og Lyster som de simpleste Fruentimmer. „En sød ung Pige“, som hun kaldes i „Breve fra Rusåret“, om end lidt raffineret og provinsiel, vilde aldrig kunne føre et saa kynisk Sprog, som Forfatteren lader hende gøre i et Brev til sin Forlovede, Studenten, hvor hun hentyder til Fremtiden. Det er psykologisk urigtigt; thi en sød ung Pige kan ikke saa pludselig slaa om og blive fræk. Hun er jo ingen Tøjte. I „Julies Dagbog“ ligesaa. Saa beskeden og poetisk, som Julie er (hvilket „Blomstersprog“ hun fører, naar hun skriver til sin „Ven“) kan hun ikke paa en Gang synke saa dybt, at hun mister al Stolthed og Agtelse for sig selv, —

at Dansk Kvindesamfund for Sorø og Omegn skulde gøre Forsøget.

Der blev i den Anledning nedsat en Komite af 10 Kvinder, som sammen med Frk. Lauridsen lagde en Plan for Undervisningen, der kom til at omfatte fire Forevisninger og seks praktiske Aftener, samt bestemte de forskellige Retter, der skulde laves.

Komiteen skulde to ad Gangen overvære Undervisningen, som foregik paa Husholdningsskolen under Frk. Lauridsens Ledelse og var inddelt saaledes:

Paa Forevisningsaftenen lavede Frk. Lauridsen Maden i Elevernes Paasyn, samtidig med at hun forklarede Næringsværdierne, de forskellige Fødemidler indeholder, og Retternes Sammensætning. Eleverne skrev da op og næste Aften lavede de paa egen Haand de samme Retter. Alt gik med Liv og Lyst, og god Orden var der i det hele, særlig var det en Fornøjelse at se de forskellige Retter lavet af de billigste Raaprodukter, der

kunde faas, præsentere sig saa indbydende ved Anretningen.

Opgaven var nemlig den, at drage den mest mulige Nytte ud af Havesager og de tarveligste Kødsorter, som f. Eks. Kalve- og Kaninkød.

Paa Forevisningsaftenen var det interessant at se, hvor let og hurtigt det gik med Tilberedningen. Kl. 7½ laa der paa et Bord en Kanin med Skindet paa og Kl. 10 stod den til lavet, Halvdelen som Haresteg og Resten som Kanin i Karry med Risrand, nydelig at se til og liflig at smage paa; desuden blev der samme Aften lavet tre andre Retter. Ved Afslutningen af Kursuset kom Komiteen til det Resultat, at det var bedst om hele Undervisningen kunde gennemføres; men ifølge det store sammensatte Madstel, vi bruge herhjemme, vil det være klogest foreløbig at stryge den praktiske Aften, da det vil være forbundet med for store Udgifter og der mange Steder ikke kan skaffes Lokaler. Foreningen her har været saa

heldig stillet, idet Husholdningsskolen, hvor alt er saa praktisk indrettet, med stor Opofrelse og Arbejdskraft, som blev givet gratis, har ført denne Sag igennem.

Alene Forevisningerne er saa belærende og nyttige, saa mange unge Piger og Husmødre fra smaa Hjem kan faa megen Gavn og Glæde af at overvære dem. Der vindes tillige en stor Fordel ved at stryge den praktiske Aften, idet mange flere kan faa Del i Undervisningen, og Arbejdet lettes for Lærerinden. Kursuset har været besøgt af en gift Kone fra Landet, en Lærerenke, to Tjenestepiger og to Døtre fra Hjem i Sorø; men mange flere meldte sig, som paa Grund af Plads ikke kunde optages. Dank Kvindesamfund for Sorø og Omegn vil derfor henstille til de forskellige Kredsforeninger, at tage denne Sag op til Forhandling og arbejde hen til at faa noget lignende i Gang hos dem selv.

Ved Generalforsamlingen aflagde

Aftenundervisning i Madlavning for Kvinder.

Forsøgt paa Sorø Husholdningsskole.

Paa et Møde „Dansk Kvindesamfund for Sorø og Omegn“ afholdt paa Sorø Husholdningsskole i Febr. Maaned foreslog Frk. Lauridsen, Lærerinde, at foretage et Forsøg med Aftenundervisning i Madlavning. Som bekendt var Frk. Lauridsen først paa Vintere i England for at gøre sig bekendt med Skoleforholdene der, navnlig Husholdningsskolerne, og paa denne Rejse overværede hun nogle Aftenundervisninger i Madlavning og betragter disse som noget af det bedste, hun saa paa denne Rejse og ønskede gerne, at vi her skulde faa noget lignende i Gang. Det blev da vedtaget,

*) Indleveret til forrige Nr.

Red.